

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2009 m. liepos 10 d.
įsakymu Nr. 3D-498

TRAKTORIŲ IR SAVAEIGIŲ MAŠINŲ VAIRUOTOJŲ (TRAKTORININKŲ) RENGIMO IR TEISĖS VAIRUOTI ŠIAS TRANSPORTO PRIEMONES ĮGIJIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) (toliau – traktorininkų) rengimo ir teisės vairuoti šias transporto priemones įgijimo taisyklės (toliau – taisyklės) reglamentuoja traktorių ir savaeigių mašinų vairavimo teisės bei profesinės kvalifikacijos įgijimo sąlygas ir tvarką.

2. Šios taisyklės skirtos asmenims, siekiantiems įgyti teisę vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas, taip pat profesinio mokymo teikėjams, rengiantiems traktorininkus ir organizuojantiems kvalifikacijos egzaminus.

3. Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų minimalus amžius ir šiose taisyklėse minimos traktorių ir savaeigių mašinų kategorijos yra nustatytos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. lapkričio 25 d. įsakyme Nr. 3D-499 „Dėl traktorių ir savaeigių mašinų, kurios nepriskiriamos automobiliams, kategorijų ir minimalaus vairuotojų amžiaus patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 114-5178).

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Savaeigė žemės ūkio mašina – variklio varoma, pati važiuojanti žemės ūkio mašina.

Savaeigė ne žemės ūkio mašina (toliau – savaeigė mašina) – savaeigė mašina, nepriklausanti savaeigių žemės ūkio mašinų kategorijai.

Sunkusis keturratis motociklas – keturratė savaeigė mašina, kurios konstrukcinis greitis didesnis kaip 45 km/h, eksploatacinė masė didesnė kaip 400 kg ir (arba) variklio galia didesnė kaip 15 kW.

Teisė vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas – teisė vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas keliuose ir dirbti su jomis žemės ūkio ir kitus darbus.

Traktorininkas – asmuo, turintis teisę vairuoti vienos ar daugiau kategorijų traktorius ir savaeiges mašinas ir dirbti su jomis.

Traktorininkų mokymo programa – visų teorinio ir praktinio mokymo dalykų, reikalingų traktorininko kvalifikacijai gauti, išsamus aprašymas.

Traktorininkų kvalifikacijos egzaminų komisija (toliau – egzaminų komisija) – nustatyta tvarka sudaryta specialistų grupė, kuri, įvertinusi mokinio teorines ir praktines žinias, nustato jo tinkamumą įgyti teisę vairuoti traktorių ir savaeigę mašiną.

Traktorininko pažymėjimas – dokumentas, kuriuo patvirtinama teisė vairuoti tam tikros kategorijos traktorių ir savaeigės mašinas.

Žemės ūkio mašina – mašina žemės ūkio darbams atlikti.

Kitos taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme (Žin., 1997, Nr. 98-2478; 2007, Nr. 43-1627), Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2003, Nr. 63-2853) ir kituose teisės aktuose.

5. Traktorininkus rengia profesinio mokymo teikėjai pagal traktorininkų mokymo programas.

6. Traktorininkų mokymo programos turi būti įregistruotos Studijų ir mokymo programų registre.

7. Rengti traktorininkus ir vykdyti jų kvalifikacijos egzaminus turi teisę profesinio mokymo teikėjai, kuriems Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 822 (Žin., 2004, Nr. 103-3797; 2008, Nr. 83-3311), nustatyta tvarka išduotos licencijos vykdyti traktorininkų mokymo programas.

II. TEISĖS VAIRUOTI TRAKTORIUS IR SAVAEIGES MAŠINAS ĮGIJIMO TVARKA

8. Asmenys, siekiantys įgyti teisę vairuoti traktorių ir savaeigės mašinas, privalo baigti profesinio mokymo teikėjo rengiamus traktorininkų teorinio ir praktinio mokymo kursus (toliau – mokymo kursus) pagal traktorininkų mokymo programą ir išlaikyti traktorininkų kvalifikacijos egzaminą (toliau – kvalifikacijos egzaminas).

9. Pagrindine (bazine) laikoma traktorininko kvalifikacija, suteikianti teisę vairuoti TR1 kategorijos traktorių. Asmenys, siekiantys įgyti teisę vairuoti kitų kategorijų traktorių ir savaeigės mašinas, turi baigti pagrindinį mokymo kursą pagal traktorininkų, turinčių teisę vairuoti TR1 kategorijos traktorių, mokymo programą (arba turėti traktorininko pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti TR1 kategorijos traktorių) ir papildomą mokymo kursą, kurio trukmė numatyta šių taisyklių 13 ir 15 punktuose. Kvalifikacijos egzaminas laikomas vienas, baigus pagrindinį ir (arba) papildomus mokymo kursus.

10. Asmenys, turintys teisę vairuoti TR2, SZ arba SM kategorijos traktorių ir savaeigės mašinas, turi teisę vairuoti ir TR1 kategorijos traktorių. Asmenys, turintys teisę vairuoti SM kategorijos savaeigės mašinas, turi teisę vairuoti ir sunkiuosius keturračius motociklus.

11. Traktorininkų mokymo programa ir kvalifikacinių egzaminų programos sudaromos kiekvienai traktorių ir savaeigių mašinų kategorijai, vadovaujantis 13 ir 15 punktuose nustatytu valandų skaičiumi.

12. Traktorininkų, turinčių teisę vairuoti TR2, SZ ir SM kategorijų traktorių ir savaeigės mašinas, mokymo programos sudaromos atsižvelgiant į tai, kad šie traktorininkai pirmiausia turi

baigti pagrindinio mokymo kursą, sudarantį galimybę įgyti reikiamus gebėjimus vairuoti TR1 kategorijos traktorius.

13. Traktorininkų mokymo programos pagrindinį mokymo kursą turi sudaryti ne mažiau kaip 240 teorinių dalykų mokymo valandų ir ne mažiau kaip 40 praktinių dalykų mokymo valandų – įgyti kvalifikacijai, suteikiančiai teisę vairuoti TR1 kategorijos traktorius.

14. Šių taisyklių 13 ir 15 punktuose numatytas teorinių dalykų mokymo valandų skaičius gali būti mažinamas, sutrumpinant Kelių eismo taisyklių ir saugaus eismo mokymo kursą, jei mokiniai turi motorinių transporto priemonių vairuotojų pažymėjimus arba jie jau yra išklause Kelių eismo taisyklių ir saugaus eismo mokymo kursą. Praktinių dalykų mokymo valandų skaičius gali būti mažinamas mokiniui pageidaujant ir atsižvelgiant į jo gebėjimus atlikti traktorininkų mokymo programoje numatytus praktinio mokymo ir gamybinės praktikos dalykus.

15. Papildomo mokymo kurso valandų skaičius traktorininkų mokymo programoje turi būti ne mažesnis kaip:

15.1. teorinių dalykų mokymo valandų skaičius:

15.1.1. 40 valandų – TR2 kategorijos;

15.1.2. 40 valandų – SZ kategorijos;

15.1.3. 80 valandų – SM kategorijos.

15.2. praktinių dalykų mokymo valandų skaičius:

15.2.1. 20 valandų – TR2 kategorijai;

15.2.2. 40 valandų – SZ kategorijai;

15.2.3. 60 valandų – SM kategorijai.

16. Profesinio mokymo teikėjai, atsižvelgdami į techninę pažangą bei kai kurių traktorių ir savaeigių mašinų sudėtingumą, ir mokiniams pageidaujant, gali padidinti atskirų teorinių ir praktinių dalykų mokymo valandų skaičių, papildomai suteikdami žinių apie atskirus traktorius ar savaeiges mašinas.

17. Profesinio mokymo teikėjas asmeniui, baigusiam teorinį ir praktinį mokymą pagal traktorininkų mokymo programą, išduoda 1 priede nustatytos formos traktorininkų mokymo kursų baigimo pažymą.

18. Kvalifikacijos egzaminus vykdo profesinio mokymo teikėjai. Profesinio mokymo teikėjo vadovas įsakymu tvirtina kvalifikacijos egzaminų vykdymo tvarką ir egzaminų komisiją, kuri sudaroma vadovaujantis Pagrindinio profesinio mokymo baigiamųjų kvalifikacijos egzaminų tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. birželio 1 d. įsakymu Nr. ISAK-991 (Žin., 2005, Nr. 72-2622). Dalyvauti egzaminų komisijos darbe rekomenduojama kviesti savivaldybės, kurioje yra profesinio mokymo teikėjas, administracijos atstovą ir skirti jį egzaminų komisijos pirmininku. Komisijos sudėtis derinama su Lietuvos

Respublikos žemės ūkio rūmais. Egzaminų komisijos pirmininkas turi teisę tikrinti mokymo kursų eigą ir teikti pasiūlymus profesinio mokymo teikėjui dėl mokymo proceso tobulinimo.

19. Lankyti mokymo kursus ir (arba) laikyti kvalifikacijos egzaminus leidžiama asmenims, kurių sveikatos būklė yra tinkama vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas.

20. Kvalifikacijos egzaminus laiko asmenys, baigę pagrindinio ir papildomo mokymo kursus pagal atitinkamos traktorių ir savaeigių mašinų, kurias asmuo siekia vairuoti, kategorijos traktorininkų mokymo programą.

21. Profesinio mokymo teikėjas sudaro galimybę pakartotinai laikyti kvalifikacijos egzaminus asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra atimta teisė vairuoti tam tikros kategorijos traktorius ir savaeiges mašinas. Asmenims, pakartotinai išlaikiusiems kvalifikacijos egzaminus, išduodama tai patvirtinanti pažyma, nurodyta šių taisyklių 2 priede.

22. Įgijusiu traktorininko kvalifikaciją laikomas asmuo, baigęs pagrindinio ir papildomo (kai tokie privalomi) mokymo kursą ir išlaikęs traktorininko kvalifikacijos egzaminus. Tokiam asmeniui, taip pat asmenims išduodamas traktorininko pažymėjimas, kurio blanko pavyzdys įregistruotas Išsilavinimo pažymėjimų blankų registre.

23. Traktorininkų pažymėjimai išduodami Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų išdavimo ir keitimo taisyklių nustatyta tvarka.

24. Asmenims, turintiems teisę vairuoti C1, C, C1E, CE, D, D1, DE ir D1E kategorijų motorines transporto priemones, suteikiama teisė vairuoti traktorius ir savaeiges žemės ūkio mašinas. Šiems asmenims išduodami traktorininko pažymėjimai, suteikiantys teisę vairuoti TR1, TR2 ir SZ kategorijos traktorius ir savaeiges žemės ūkio mašinas. Asmenims, turintiems teisę vairuoti B kategorijos transporto priemones, suteikiama teisė vairuoti TR1 kategorijos traktorius, o eksternu išlaikius praktinio važiavimo egzaminą, suteikiama teisė vairuoti TR2 bei SZ kategorijos traktorius ir savaeiges mašinas ir išduodami atitinkami traktorininko pažymėjimai.

III. TEISĖS VAIRUOTI TIK SUNKIUOSIUS KETURRAČIUS MOTOCIKLUS ĮGIJIMO TVARKA

25. Asmenys, turintys teisę vairuoti motorines transporto priemones (išskyrus AM ir A1 kategorijų), gali įgyti teisę vairuoti sunkiuosius keturračius motociklus pasirinktinai vienu iš šių būdų:

25.1. baigti profesinio mokymo teikėjo rengiamus sunkiųjų keturračių motociklų vairuotojų teorinio ir praktinio mokymo kursus pagal sunkiųjų keturračių motociklų vairuotojų mokymo programą ir išlaikyti kvalifikacijos egzaminą;

25.2. savarankiškai pasirengti ir eksternu išlaikyti kvalifikacijos egzaminą pagal kvalifikacinių egzaminų programą;

26. Sunkiųjų keturračių motociklų vairuotojų mokymo kursą sudaro ne mažiau kaip 8 teorinių dalykų mokymo valandos ir ne mažiau kaip 4 praktinio mokymo valandos;

27. Asmenims, įgijusiems teisę vairuoti tik sunkiuosius keturračius motociklus pagal šių taisyklių 25 ir 26 punktus, išduodamas traktorininko pažymėjimas, kuriame Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų išdavimo ir keitimo taisyklių nustatyta tvarka nurodoma, kad asmuo turi teisę vairuoti tik sunkiuosius keturračius motociklus. Šių taisyklių 17 punkte nurodyta pažyma šiems asmenims neišduodama.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Asmenys, pažeidę šias taisykles, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Traktorių ir savaeigių mašinų
vairuotojų (traktorininkų) rengimo ir
teisės vairuoti šias transporto
priemones įgijimo taisyklių
1 priedas

(Traktorininkų mokymo kursų baigimo pažymos forma)

.....
(profesinio mokymo teikėjo pavadinimas)

.....
(adresas)

**TRAKTORININKŲ MOKYMO KURSŲ BAIGIMO
PAŽYMA**

.....Nr.....
(data)

Pažymima, kad
(vardas, pavardė)

...../...../...../...../...../...../...../...../...../...../...../
(asmens kodas)

baigė teorinį ir praktinį mokymo kursą pagal TR1, TR2, SZ, SM kategorijų traktorių (savaeigių
(nereikalingą išbraukti)

mašinų) traktorininkų mokymo programą.

.....
(vadovo pareigų pavadinimas)

.....
(parašas)

.....
(vardas, pavardė)

A.V.

Traktorių ir savaeigių mašinų
vairuotojų (traktorininkų) rengimo ir
teisės vairuoti šias transporto
priemones įgijimo taisyklių
2 priedas

(Pažymos forma)

.....
(profesinio mokymo įstaigos teikėjo pavadinimas)

.....
(adresas)

PAŽYMA

.....Nr.....
(data)

Pažymima, kad
(vardas, pavardė)

..... /...../...../...../...../...../...../...../...../...../...../...../
(asmens kodas)

200..... m. mėn. d. pakartotinai išlaikė kvalifikacijos egzaminus,
suteikiančius teisę vairuoti:

TR1, TR2, SZ, SM kategorijų traktorius (savaeigės mašinos);
(nereikalingą išbraukti)

sunkiuosius keturračius motociklus.
(nereikalingą išbraukti)

.....
(vadovo pareigų pavadinimas)

.....
(parašas)

.....
(vardas, pavardė)

A.V.